

o relativní zmatečnost, jež má význam jen pro zájem dítěte, již však nebylo dotčeno žádné právo, které zákon ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. poskytuje odpurci dítěte.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, R II 98/33.)

Proti usnesení o p a t r o v n i c k é h o s o u d u, jímž bylo uloženo manželskému otci platiti dítěti zvýšené výživné, podal rekurs manželský otec. R e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl otcovu dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatel, ač řádně byl poučen, neuplatňuje výslovně žádný z důvodů § 46 (2) zák. čís. 100/31 sb. z. a n. Pokud vytýká, že zákonný zastupce manželského dítěte nebyl vůbec slyšen, v čem by mohl záležeti důvod zmatečnosti podle § 41 (2) g) zák. čís. 100/31 sb. z. a n., šlo by jen o relativní zmatečnost. To mělo by jen význam pro zájem dítěte, které však konečným rozhodnutím, jímž bylo vyhověno částečně jeho návrhu, se necítí stíženým. Byl tedy přes nastalé porušení formálního práva splněn účel řízení, t. j. zvýšení výživného pro dítě, a nemá porušení to dalšího významu, který by zvrátil dosažený účel. Tím nebylo dotčeno žádné právo, které zákon čís. 100/31 sb. z. a n. poskytuje stěžovateli, takže nemá příčiny v tomto směru ke stížnosti.

Čís. 12491.

Mezinárodní železniční přeprava zboží.

Ustanovení čl. 27 mezinárodní úmluvy železniční ze dne 14. října 1890, čís. 186 ř. zák. z roku 1892, platí i pro nároky na vrácení přeplaceného dovozného. Doplňovací ustanovení, vydané k čl. 12 m. ú. ž. nemá moc zákona, jímž by byla změněna pravidla mezinárodní úmluvy železniční.

Pro vagony podané v rumunských odesílacích stanicích s mezinárodními nákladními listy, adresované na cizozemskou stanicí, platí pro výpočet dovozného na rumunské trati ustanovení odst. B. nařízení pro tarifování živého dobytka při mezinárodní přepravě uveřejněné ve věstníku čís. 234 Foaia officiala z 21. června 1926.

Otázka, zda Foaia officiala jest orgánem, ve kterém se uveřejňují tarify a změny tarifů a zda uveřejněné v něm výnosy jest pokládati za řádně uveřejněné, jest otázkou cizozemského práva a tedy podle § 271 c. ř. s. otázkou skutkovou.

Foaia officiala jest úředním věstníkem rumunských státních drah s platností a účinností pro železnice i strany a jest výnosy čís. 234 a 293 tam uveřejněné považovati za řádně uveřejněné.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, Rv II 815/31.)

Žalující firma v době od 8. března 1928 do července 1928 zaslala z různých rumunských nádražních stanic na základě mezinárodních nákladních listů několik vagonů s dobyt看em na adresu žalující strany v Mor. Ostravě a zaplatila dovozné až do rumunské pohraniční stanice. Žalovaná místní dráha zásilky v Mor. Ostravě—Přivoze převzala a je žalující straně dodala. Žalobkyně tvrdila, že dovozné nebylo na rumunských drahách správně počítáno proto, že rumunské dráhy počítaly dovozné za ložnou váhu použitého vozu, a to za 15.000 kg váhy, ačkoliv podle správného výpočtu bylo počítati dovozné jen za váhu 10.000 kg za vagon. Ježto následkem použití nesprávného tarifu vybraly rumunské dráhy neprávem na dovozném více o zažalovanou částku, domáhala se žalobkyně na žalované podle § 27 mezinárodní úmluvy ze dne 14. října 1890, čís. 186 ř. zák. vrácení přeplaceného dovozného. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Prvý soud zamítl žalobu, vycházející z právního stanoviska, že jde o nárok z obohacení a nikoliv o nárok z nákladní smlouvy, a že tedy žalovaná strana není pasivně oprávněna ke sporu. S tímto právním názorem odvolací soud nesouhlasí. Nesporno jest, že žalovaná strana všechny zásilky převzala k přepravě na základě mezinárodních nákladních listů a je žalující straně dodala. Byl tedy založen právní poměr mezi stranami mezinárodní nákladní smlouvou, jiného právního poměru tu není, smluvními stranami jsou strany, a došlo-li na základě mezinárodní nákladní smlouvy k diferencím, vztahují se na všechny nároky smluvních stran předpisy mezinárodní úmluvy ze dne 14. října 1890. Takovýmto nárokem je i nárok na vrácení přeplaceného dovozného, pro který platí ustanovení § 27 mez. úml., podle něhož žaloba z dopravní mezinárodní smlouvy může býti podána proti dráze, jež posléze zboží s nákladním listem přijala, kteroužto dráhou v tomto případě je žalovaná strana. Platnost tohoto ustanovení nemůže býti podle § 4 mezin. úml. vyloučena. Žalující strana není povinna nejdříve reklamovati přeplacené dovozné u generálního ředitelství rumunských státních drah na základě předložených nákladních listů, nýbrž jest oprávněna podle cit. § 27 domáhati se pořadem práva vrácení přeplaceného dovozného a není proto opodstatněna námitka nedostatku pasivního oprávnění ke sporu. Zbývá se ještě obíratí dalšími námitkami žalované strany. Žaloba jest opřena o ustanovení rumunského věstníku pro železnice Foaia officiala čís. 2342 VI 1926, čís. 62.502/25-204 C a Foaia officiala čís. 293 ze dne 8. srpna 1927, čís. 99.379-45.440-3394 C, podle kterých pro mezinárodní přepravu neplatí ustanovení místního tarifu, jehož bylo použito rumunskými drahami, nýbrž jest počítati dovozné za váhu 10.000 kg. Odvolací soud je názoru, že nejde o mimotarifní slevu, nýbrž že jde o nesprávný výpočet na základě platných tarifů, nebylo-li dbáno zvláštních předpisů, týkajících se dovozného pro mezinárodní přepravu. Stalo-li se přeplacení dovozného následkem nesprávného používání platných tarifů, nelze o tom mluvit, že žaloba byla předčasně podána z toho důvodu, že žalobkyně se nedomáhala napřed náhrady přeplatku reklamací. Že jde o platné tarify, jež nejsou závazné jen pro rumunské dráhy, nýbrž i pro cizozemské dráhy, o tom nelze pochybovat, ježto řečené tarify byly vydány příslušným státním úřadem a vyhlášeny

v listech k tomu určených, a není platnost a závaznost řečených tarifů závislá na tom, zda byly, či nebyly uveřejněny v úředních listech jiných států. Námitky žalovanou stranou vznesené nejsou odůvodněné, a jest nárok žalující strany na náhradu přeplaceného dovozného po právu.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvé stolice, by po dalším jednání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

V rozhodnutí čís. 10616 sb. n. s., na něž se odkazuje, bylo blíže vyloženo, že ustanovení čl. 27 m. ú. ž. ze dne 14. října 1890, čís. 186 ř. zák. z roku 1892 platí i pro nároky na vrácení přeplaceného dopravného, a že doplňovací ustanovení čís. 3 k čl. 12 m. ú. ž. nemá moc zákona, jímž by byla změněna pravidla mezinárodní železniční úmluvy (čl. 4 m. ž. ú.). Doplňovací ustanovení, vydané k čl. 12 m. ú. ž. nemohlo nic změnit na zásadě čl. 27 o příslušnosti pro soudní uplatňování nároků, jak jest tam upravena, a proto odvolací soud nepochybil, uznáv, že námitka nedostatku pasivní legitimace není opodstatněna. Jest souhlasiti i s právním názorem odvolacího soudu, že nejde v souzeném případě o slevu mimotarifní, která se poskytuje jen návratkou, nýbrž že z výnosů samých, jichž se žalobkyně v žalobě dovolává, vysvítá, že v souzeném případě jde o závazná tarifní ustanovení a že jich mělo býti použito při počítání dovozného hned při podání zásilek. Poněvadž veškeré vagony byly podány v rumunských odesílacích stanicích s mezinárodními nákladními listy a byly adresovány na cizozemskou stanic, platí pro výpočet dovozného na rumunské trati ustanovení odst. B. nařízení pro tarifování živého dobytka při mezinárodní přepravě, uveřejněné ve věstníku č. 234 Foaia officiala z 21. června 1926 a bylo počítati dovozné podle tohoto nařízení za skutečnou váhu zásilky, nejméně však za 10.000 kg. Žalovaná ovšem namítala, že Foaia officiala není věstníkem s mocí zákona a že tam uveřejněné rozkazy, nařízení a vysvětlení nemohou býti považována za závazná pro dráhy zúčastněné na mezinárodní přepravě. V tom směru třeba uvážiti toto: Žalovaná sama připustila při ústním jednání dne 13. dubna 1929 čl. 4/v, že Foaia officiala jest úředním listem rumunských státních drah. Otázka pak, zda tento úřední list jest orgánem, ve kterém se tarify a změny tarifu uveřejňují, a zda uveřejněné v něm výnosy čís. 234 a 293, o které žalobkyně svůj žalobní nárok opírá, jest považovati za řádně uveřejněné, jest otázkou cizozemského práva a tedy podle § 271 c. ř. s. otázkou skutkovou. Důkaz o těchto okolnostech posudkem znalců vyzněl v ten smysl, že Foaia officiala jest úředním věstníkem rumunských státních drah s platností a účinností pro železnice i strany a podle posudku znalce Dr. S-a jest výnosy čís. 234 a 293 tam uveřejněné považovati za řádně uveřejněné. Čl. 11 m. ú. ž. stanoví, že se dovozné počítá podle platných řádně uveřejněných tarifů. Ježto nařízení čís. 234 a 293 uveřejněná ve Foaia officiala jest považovati dle hořejší úvahy za řádně uveřejněná a nařízení čís. 234 povoluje výhodu na dovozném pro zásilky na rumunských tratích a mezinárodní přepravě, bylo dovozné počítati podle to-

hoto výhodnějšího tarifu. Nárok žalobní jest tudíž svým důvodem opodstatněn. V dalším dovodil dovolací soud, že se nižší soudy nezabývaly s výší požadovaných částek a rozhodl, proto, jak uvedeno ve výroku.

Čís. 12492.

Vlastník přirozené soukromé tekoucí vody není podle zákona povinen čistiti koryto.

Z prohlášení vlastníka potoka při jednání o jeho úpravě, že provede regulaci potoka, nenabyl práva na provedení regulace, kdo při tomto prohlášení vlastníka potoka nebyl smluvní stranou.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, Rv II 904/31.)

Žalobci domáhali se na žalované kapitule (na Moravě) náhrady škody ze zaplavení zahrady potokem a spatřovali zavinění žalované v tom, že žalovaná nečistila řádně potok, nýbrž nechala ho zarůstí rákosem a zbahnití, ačkoliv k tomu byla jako vlastnice potoka a vlastnice, a uživatelka vodního díla podle zákona povinna, výslovně se k čištění potoka zavázala a jako propachtovatelka poškozeného pozemku byla povinna udržovati ho ve stavu vhodném k pěstování bobulových plodin. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok z poloviny důvodem po právu. Odvolací soud neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: Prvý soud uvádí jako nespornou okolnost, že žalovaná jest knihovní majitelkou potoku O. Žalovaná tvrdí, že toto zjištění jest v rozporu se spisy, poněvadž žalovaná jest jen vlastníci koryta potoka, kdežto voda jím protékající jest vodou veřejnou. Avšak při přirozených potočištích tvoří koryto a voda potoční dohromady potok jako vlastní právní pojem, takže vzhledem k ustanovení §§ 408 a 409 obč. zák. a § 5 mor. vod. zák. ze dne 28. srpna 1870 čís. 70 z. zák. (§ 5 říšského vodn. zákona ze dne 30. května 1869 čís. 93 ř. zák.) průkazem vlastnictví k přirozenému korytu jest prokázáno i vlastnictví vodního toku. Ostatně jest tato okolnost pro rozhodnutí rozepře bezvýznamná. Není zákonnou povinností vlastníka potoka, by koryto potoka čistil. Neboť § 43 uved. zák. (§ 44 říš. vod. zák.) ustanovující povinnost k udržování a čištění kanálů, náhonů a jich příslušenství, vztahuje se jen na uměle zbudovaná zařízení, za které nelze považovati regulační opravu a úpravu dosavadního vodního koryta bez jeho přeložení a změny jak byla podle spisů okresní politické správy v H. provedena u potoka O. § 42 mor. vod. zák. (§ 43 říš. vod. zák.) vyslovuje jen všeobecnou zásadu o tom, jak mají býti stavby ochranné a regulační zřizovány a udržovány, nemá však ten význam, že by tyto výkony v přirozených vodních korytech byly zákonnou povinností pobřežního gruntovníka, jest to jeho právem, nikoli však jeho povinností. To vysvítá zejména z citace § 413 obč. zák. v tomto místě zákona a v § 44 mor. vod. zák. (§ 45 říš. vod. zák.). Žalobci poukazují sice k tomu, že žalovaná byla povinna udržovati v pořádku a čistiti celý potok, zejména však v místech, kde vznikla hrázka jako vlastnice a provozovatelka vodního díla, totiž regulace a zařízení s ní související. Avšak regulaci nelze uznati za vodní dílo, jaké má na mysli §§ 16, 17, 20 vod. zák. mor. (§§ 17, 21 říš.